

Xaricdə oxumaq üçün ali təhsil müəssisəsini necə seçmək olar?

Dünya universitetlərinin reytingləri xaricdə qəbul olmaq üçün ali məktəb seçimində ideal olmasa da, vacib alətlərdən biridir. Reyting agentlikləri hər il universitetlərin fəaliyyətinin göstəricisi kimi 5-10 amil müəyyən edirlər. Daha sonra universitetlərin fəaliyyət keyfiyyətini əks etdirən balların təyin edilməsi üçün informasiya toplanılır, hər bir amilə uyğun çəki müəyyən edilir. Universitetə verilən bal nə qədər 100-ə yaxındırsa, o qədər həmin ali məktəbin yeri reyting cədvəllərində yüksəkdir.

Reytinglərdən istifadə etmək köməyinizə gələr

Müxtəlif reytinglər tərəfindən universitetlərin ayrı-ayrı fəaliyyət göstəriciləri önə çəkilir. Xüsusi olaraq universitetin nüfuzu barədə digər ali təhsil müəssisələrinin işçiləri, işəgötürənlər, həmin ali məktəbin tələbələri arasında sorğu aparılır, ali məktəbi bitirdikdən sonra məzunların 6 ay ərzində işdəüzəlmə göstəriciləri, məzunların işlədikləri müəssisələrdə aldıkları maaşın məbləği, məzunlar və müəllimlər arasında Nobel mükafatçıların sayı, universitetin tələbə və məzunları arasında əcnəbilərin nisbəti nəzərə alınır. Bütün nüfuzlu reytinglərdə bu meyarlar eynidir. Onlar ən çox universitetlərin tədqiqat fəaliyyətlərinin keyfiyyətinə və nəşr olunan elmi işlərin indeksinə diqqət yetirirlər. Bir sıra məşhur reytinglər universitetlərin tədqiqat fəaliyyəti göstəricilərinə 60% önəm verirsə, ABŞ-ın "U.S. News and World report" reytingi ali məktəblərin əsas göstəricisi olaraq tədqiqat fəaliyyətinə 95% diqqət yetirir. Dünya universitetləri reytingləri arasında 4 ən məşhurları bunlardır: Böyük Britaniyanın "QS University Rankings" və "The World University Rankings" (Times Higher Education), ABŞ-ın "U.S. News and World report" və Çinin Şanxay (Academic Ranking of World Universities) reytingləri.

Dünyanın bir çox analitik baxışlı və beynəlxalq təhsil sistemini dərinlən bilən şəxsləri hər il universitetlərin reytinglərinin müəyyən olunması üzrə gərgin iş aparırlar. Universitetlər isə bu reytinglərdə yüksək yerlər tutmaq üçün böyük vəsait investisiya edirlər. Buna görə də xarici ölkələrdə oxumaq üçün universitet seçərkən ali məktəb reytinglərini görməməzlikdən gəlmək arzuolunan deyil. Əlbəttə, reytinglərdə yer almayan dünyanın bir çox universitetləri var ki, orada yüksək keyfiyyətli təhsil almaq mümkündür. Reyting cədvəlinin yüksək pillələrində duran ali məktəblərdə oxumaq həm daha çətin,

həm də daha bahadır. Lakin ali təhsilə sərf edilən böyük əmək, vaxt və məbləğ mütləq gələcəkdə yüksək nailiyyətlərlə nəticələnir.

Reytingləri praktikada necə tətbiq etmək olar?

1. Reyting universitetlərdə təhsilin qiyməti və ağırlığı üzrə dəqiq indikatordur. Universitetin yeri reytinglərdə nə qədər yüksəkdirsə, həmin ali məktəbə qəbul olmaq və təhsil almaq da o qədər çətin, təhsil haqqı isə bahadır.

2. Yüksək məqsədlərin qoyulmasında reytinglər əla köməkçiniz ola bilər. Əgər sizin dünyanın ən yaxşı ali məktəblərində oxumaq kimi ambisiyalı arzunuz varsa reytinglər bu məqsədin daha da konkretləşməsinə yardım edəcək. Məqsəd uzunmüddətli olmalıdır, xüsusilə siz bakalavr proqramı üzrə qəbul olmaq istəyirsinizsə.

3. Reytinglər sizi maraqlandıran ixtisaslar üzrə universitetlər tapmağa kömək edir. Əgər siz hansı peşəni öyrənməyinizi dəqiqləşdirmisinizsə, beynəlxalq universitetlərin ixtisaslar üzrə reytingləri əla köməkçiniz ola bilər. Bəzi hallarda universitetlərin ümumi reytinglərində son sıralarda yer alan və yaxud reytinglərə ümumiyyətlə, düşməyən ali məktəblər ixtisaslar üzrə reytinglərin ən yüksək pillələrinə layiq görülür. Misal olaraq, Hollandiyanın Delft Texnologiya Universitetini göstərmək olar. Bu ali məktəb ümumi beynəlxalq universitetlərin reytingində sonuncu yerlərdə qərarlaşsa da, ixtisaslar üzrə reytinglərdə MIT-dən (Massachusetts Texnologiya İnstitutu) sonra ikinci pilləyə sahiblik edir. Bir çox nəhəng reytinglər ixtisaslar üzrə də reyting cədvəlləri hazırlayır. MBI, menecment və maliyyə proqramları üzrə ixtisaslaşmış universitet axtaranların "The World University Rankings"-in ixtisaslar üzrə reytinginə nəzər salmaları məqsədəuyğundur.

4. Reytinglər bu və ya digər ölkələrin universitetlərinin müqayisəsi, onların ara-

sında tez bir zamanda daha güclüsünü seçməkdə yardım edir. Hansı ölkədə oxuyacağınızı müəyyənləmişinizsə, həmin ölkənin universitetlərinin reytinginə nəzər salmağınız məsləhətdir. Böyük Britaniya universitetlərini qiymətləndirən reytinglər "The Guardian" və "The Complete University Guide", ABŞ universitetlərini - "U.S. News and World Report", Kanada universitetlərini - "MAKLEAN's" reytingləridir. Həmçinin Böyük Britaniyanın "QS University Rankings" və "The World University Rankings" (Times Higher Education), ABŞ-ın "U.S. News and World report" və Çinin Şanxay ("Academic Ranking of World Universities") müxtəlif regionların və ölkələrin universitetləri üzrə ayrıca cədvəllər tərtib edirlər. Oudur ki, sizi maraqlandıran digər ölkələrin universitetləri haqqında adı çəkilən reytinglərdən məlumat toplaya bilərsiniz.

Dünya universitetlərində oxumaq istəyən gənc axtarıqlarını universitetlərin reytinglərindən başlamalıdır. Peşə və ixtisaslar üzrə reyting universitetin ixtisaslaşması haqqında məlumat verir. Regionlar və ölkələr üzrə reyting bu və ya digər ölkədə sizi maraqlandıran universitet haqqında ətraflı məlumatı əks etdirir. Gənclər hansı ölkənin hansı universitetində və hansı ixtisas üzrə oxuyacağını dəqiqləşdirdikdən sonra onu maraqlandıran suallarla həmin universitetin özünə müraciət etməli, aydın olmayan məqamlara aydınlıq gətirməlidir ki, sonradan heç bir xoşagəlməz hallarla qarşılaşmasın. Son illərin ən nüfuzlu reytinglərində ABŞ və Böyük Britaniya universitetləri liderlik etməkdədir.

Beynəlxalq universitetlərdə təhsil üzrə geniş məlumat əldə etmək istəyənlər "Education Index" portalına müraciət edə bilərlər.

Bütün gənclərə uğurlu təhsil və əla karyera arzu edirik.

Lamiyə ƏLİMƏRDANOVA